

Gönderim Tarihi: 27 Kasım 2020
Kabul Tarihi: 9 Aralık 2020
Yayımlanma Tarihi: 15 Aralık 2020

II. HADİS LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU

Musa EŞİT*

II. Hadith Graduate Students Symposium

Abstract

The second of the Hadith Graduate Student Symposium was held online on Thursday, 19 November 2020 this year. Ten papers were presented and discussed in four sessions at the symposium. The papers presented at the symposium are respectively “The Value of Criticism among Peer Hadith Narrators (Ravi) within the Scholarship of Jarhand Ta’dil” by Eymen Kamer; “Relationship between Shaybani and Shafi in the Framework of the Works Titled ‘Al-Hujja Ala Ahlil-Madinah’ and ‘Ikhtilafu Malik And Shafi’i” by Ramazan Doğanay; “Bey’u’l Gararin the Light of Hadiths” by Ayşe Boztaş; “An Evaluation on the Women’s Ways of Prayer” by Zeynep Sena Yılmaz; “Infectiousness of the Disease in the Teaching of Prophet Mohamed (Phub)” by Musa Eşit; “A Comparison in the Context of Faith: Example of Bukhari’s *Sahih* and Tirmizi’s *Cami*” by Zehra İleri; “Evaluation of the Hadith Buhârî’s Emigrate to Abyssinia” by Ayşenur Gürtürk; “Bâkillânî’s Hadith Interpretation” by Lokman Korkut; “Abu al-Fayd Ahmad al-Ghumari and His Hadithions” by Mehmet Şakar; “Criticisms That are Directed to Work Named “*Muqaddimah Ibn Al-Şalâh*” and Evaluation of These Criticisms” by Hüseyin Yürekli.

Keywords: *Hadith, Sunnah, History, Literature, Symposium.*

* Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Hadis Anabilim Dalı.

e-posta: musaesit1@gmail.com ORCID: 0000-0002-7100-2084.

Atıf/Cite as: Eşit, M (2020). Sempozyum Tanıtımı- “II. Hadis Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu- Pandemi Sürecinde Çevrimiçi Bir Bilgi Şöleni”. Dini Araştırmalar. 23(59): 517-520.

I. Hadis Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu, 22 Kasım 2019 Cuma günü Prof. Dr. Mustafa Ertürk tarafından “Bu sempozyumun amacı öğrencilerimizi geleceğe hazırlamaktır.” sözleriyle açılmıştı. İki gün devam eden sempozyum, açılış ve kapanış konuşmalarının yanında ilk gün dört, ikinci gün dört oturum olmak üzere toplam sekiz oturumda, 20 tebliğci öğrenci ve 20 müzakereci öğretim üyesinin iştiraki ile İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde yüz yüze gerçekleştirildi. Sınırlı bir üst başlık bulunmayan sempozyumda, yüksek lisans ve doktora öğrencileri tarafından hadis literatürü (duafa, vefeyât, Farsça Sünnî kaynaklar, sülâsiyyât, tek hadis şerhleri), hadis ilimleri (cerh-tadil, akran tenkitleri, ihtilafu’l-hadis), hadis tarihi (hicri ilk üç asır, Endülüs), oryantizm, siyaset-hadis ilişkisi, tıbb-ı nebevî, mesh (suret değiştirme), mizah ve eğlence gibi çok çeşitli alanlara dair tebliğler sunuldu ve yine alanının uzmanı öğretim üyeleri tarafından bu tebliğlerin müzakereleri yapıldı. Nitekim sempozyum bu haliyle, “Bu tür programları öğrenci arkadaşlarımızın kanat çırpma faaliyeti olarak görüyorum. Onlar ileride gökyüzüne açılacaklar” diyen Prof. Dr. Bekir Kuzudişli’nin sözlerine muvafakat etmekteydi.

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı tarafından organize edilen ve bu yıl ikincisi düzenlenen sempozyum, 19 Kasım 2020 Perşembe günü yine Prof. Dr. Mustafa Ertürk tarafından “Çelik olmak için ateşe girmek, bol bol su almak lazım.” diyerek açıldı. “Lisansüstü öğrencileri havuza değil, denize atarak olgunlaşmalarına imkân sağlamaya çalışıyoruz.” ifadeleri de yine ona aitti. Bu yılki sempozyumun seyri sunulacak olursa,

Sempozyum, bu yıl covid-19 pandemisi sebebiyle çevrimiçi olarak, açılış ve değerlendirme oturumlarının yanında dört oturum halinde 10 tebliğci öğrenci ve 10 müzakereci öğretim üyesinin iştirakiyle gerçekleşti. Yer yer 180 kişiyi aşan katılımla sempozyuma gösterilen yoğun ilgi gün boyu devam etti. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ramazan Muslu ve Prof. Dr. Mustafa Ertürk’ün konuşmaları eşliğinde 19 Kasım 2020 Perşembe saat 09.10’da başlayan sempozyumun ilk oturumu Prof. Dr. Ali Osman Ateş’in başkanlığında 09.30-10.45 arasında gerçekleşti. İki tebliğci ve iki müzakerecinin yer aldığı oturumda “Cerh ve Ta’dîl İlminde Akran Râvi Tenkidinin Değeri” başlıklı ilk tebliği Uludağ Üniversitesi doktora öğrencisi Eymen Kamber sundu ve Doç. Dr. Halil İbrahim Turhan müzakere etti. Oturumun ikinci tebliğini “*el-Hucealâehli’l-Medine ve İhtilafu Mâlik ve’s-Şafî Adlı Eserler Çerçevesinde Şeybânî-Şafî İlişkisi*” başlığıyla Marmara Üniversitesi doktora öğrencisi Ramazan Doğanay sundu. Prof. Dr. İshak Emin Aktepe bu tebliği müzakere eden isim oldu.

11.00-12.45 arasında gerçekleşen ikinci oturumun başkanlığını Prof. Dr. Süleyman Doğanay yaptı. Üç tebliğci ve üç müzakerecinin bulunduğu bu oturumda Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Ayşe Boztaş, “Hadisler Işığında Bey’u’l-Garar” adlı tebliğini sundu. Tebliğin müzakeresini Prof. Dr. Soner Duman yaptı. İkinci tebliği “Kadınların Namaz Kılma Şekilleri Üzerine Bir Değerlendirme” başlığıyla Necmettin Erbakan Üniversitesi doktora öğrencisi Zeynep Sena Yılmaz sundu. Doç. Dr. Ayşe Esra Şahyar da müzakere etti. Oturumda müzakerecisi Prof. Dr. Veli Atmaca olan son tebliği “Hz. Peygamber’in (sav) Öğretisinde Hastalığın Bulaşıcılığı” başlığı ile Ankara Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi olarak biz sunduk.

Öğleden sonra 14.00-15.15 arasında Prof. Dr. Yusuf Ziya Keskin’in başkanlığında gerçekleştirilen üçüncü oturumda iki tebliğci ve iki müzakereci yer aldı. İlk tebliğ, “İmanın Muhtevası Bağlamında Bir Mukayese – Buhârî’nin *Sahîh*’i ile Tirmizî’nin *Câmi*’i Örnekliğinde” başlığı ile Yüzüncü Yıl Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Zehra İleri tarafından savunuldu ve Doç. Dr. Ömer Özpınar tarafından müzakere edildi. Oturumda ikinci tebliği Akdeniz Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Ayşenur Gürtürk, “Buhari’nin Habeşistan’a Hicret Babındaki Hadislerin Değerlendirilmesi” başlığı ile sundu. Müzakereyi ise Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Apaydın gerçekleştirdi.

Sempozyumun dördüncü ve son oturumu 15.30-17.15 saatleri arasında gerçekleştirildi. Oturum başkanlığını Prof. Dr. Hüseyin Hansu üstlendi. Oturumda ilk tebliği Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Lokman Korkut, “Bakillanî’nin Hadis Yorumculuğu” başlığı ile sundu. Prof. Dr. Mehmet Said Toprak tebliğin müzakeresini gerçekleştirdi. İkinci tebliğ “Ebû’l-Feyz Ahmed el-Gumârî ve Hadisçiliği” başlığı ile Uludağ Üniversitesi doktora öğrencisi Mehmet Şakar tarafından sunuldu ve Doç. Dr. Abdurrahman Ece tarafından müzakere edildi. Nihayet oturumun ve sempozyumun son tebliği İzmir Katip Çelebi Üniversitesi doktora öğrencisi Hüseyin Yürekli tarafından “*Mukaddimetü İbni’s-Salâh* Adlı Esere Yöneltilen Eleştiriler ve Değerlendirilmesi” başlığı ile sunuldu. Prof. Dr. Hayri Kırbaşoğlu bu tebliğin müzakerecisi idi.

Sempozyumun değerlendirme oturumu da sırasıyla Prof. Dr. Süleyman Doğanay, Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer Kalkan Yorulmaz, Dr. Öğr. Üyesi Seyit Ali Güşen, Prof. Dr. Hayri Kırbaşoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Ertürk tarafından gerçekleştirildi. Sempozyumda sunulan tebliğlerin tam metinlerinin matbu şekilde yayınlanacağı da düzenleme kurulu üyeleri tarafından ifade edildi.

Geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da belirli bir konu başlığı ile sınırlandırılmayan sempozyumda tebliğ ve müzakereler, yukarıda verilmeye çalışılan

başlıklarda da görüleceği üzere hadis disiplini çerçevesinde çok çeşitli konulara temas etmiştir. Bu anlamda akran tenkitlerinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği, ulema ve ekoller arasındaki ihtilaflar, bölgesel anlayış farklılıkları, Hz. Peygamber'in ticari hayata getirdiği düzenlemeler, ibadetlerin edasında kadın-erkek ayrımları, Hz. Peygamber'den nakledilenler çerçevesinde hastalığın bulaşıcılığı, iman tartışmaları bağlamında hadis musanniflerinin eserlerini telif amaçları, hadis mecmualarının tarihe kaynaklığı bakımından Habeşistan hicreti, Bâkillânî ve Ebu'l-Feyz Ahmed el-Gumârî gibi alimlerin hadise yaklaşımları ve İbn Salah'ın *Mukaddime*'sine yöneltilen tenkitlerin durumu gibi hususlar tebliğ ve müzakereler ile geniş biçimde ele alındı. Böylesi bir tanıtım yazısında kapsamlı bir özetine yer verilemeyen sempozyum, başlığa da yansıtılmaya çalışıldığı üzere- covid-19 sürecinin yaşandığı bu günlerde hadis araştırmacılarını ilmi bir ortamda buluşturma işlevi görmüş ve her tebliğin ele aldığı konuya katkı sunmasına imkân tanımıştır.

Yüksek lisans ve doktora düzeyindeki öğrenciler arasından Türkiye'nin birçok bölgesinden iştirak eden tebliğciler ve onların müzakeresini yapan alanının uzmanı öğretim üyeleri vesilesiyle katılımcılara, ülkemizde bu alanda emek harcayan her kademedeki öğrenci ve öğretim üyeleriyle tanışma imkânı doğmaktadır. Değerlendirme oturumunda yer alan öğretim üyeleri de alan araştırmacıları arasında ihtiyacı fazlasıyla hissedilen bu etkileşim eksikliğine dikkat çekmişlerdir.

Kanaatimizce, sunulan tebliğlerin müzakerelerinin alanının uzmanı öğretim üyelerine tevdi edilmesi ve titiz bir biçimde yapılması, bu sempozyumun ayırıcı ve öğrencileri geliştirici yönüdür. Bu anlamda İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı öğretim üyelerinin İslam Hukuku Anabilim Dalı'ndan örnek alarak İstanbul merkezli başlattıkları bu faaliyetin en kısa zamanda diğer fakülteler tarafından örnek alınarak farklı illerde de gerçekleştirilmesi yönündeki temennimizi buraya kaydediyoruz.

Son olarak bu etkinliği planlayıp hayata geçiren ve lisansüstü öğrencilere katılıp tecrübe kazanma imkânı sunan düzenleme kuruluna ve emeği geçenlere şükranlarımızı arz ederiz.